

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1988-1989

3 MAI 1989

PROPOSITION DE LOI

**visant à insérer dans le Code civil
un article 2276ter relatif à la
prescription de la responsabilité
des experts et de leur action
en paiement de leurs frais
et honoraires**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR M. BECKERS

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 26 avril 1989.

Ce projet a été examiné en réunion publique de commission.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Mottard.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Bourgeois, Eyskens,
Hermans, Mme Merckx-
Van Goey, M. Van Parys.
P.S. MM. Defosset, Eerdeken,
Mayeur, Mottard, Mme On-
kelinx.
S.P. M. Beckers, Mme De Meyer,
MM. Derycke, Galle.
P.V.V. MM. Berben, De Groot,
Mahieu.
P.R.L. MM. Defraigne, Mundeeler.
P.S.C. MM. Beaufays, Laurent.
V.U. M. Coveliers.
Ecolo/ Mme Vogels.
Agalev

B. — Suppléants :

MM. Bosmans (F.), Bosmans (J.),
Dhoore, Mme Kestelyn-Sierens,
MM. Steverlynck, Uyttendaele.
MM. Charlier (G.), Gilles, Henry,
Leroy, Perdieu, Vancrombruggen.
M. Bartholomeeussen, Mme Duroi-
Vanhelmont, MM. Peeters, Van der
Sande, Vanvelthoven.
MM. De Croo, Kempinaire, Ver-
berckmoes, Verhofstadt.
MM. Draps, Gol, Klein.
M. Antoine, Mme Corbisier-Hagon,
M. Michel (J.).
Mme Maes, M. Vervaeke.
MM. Simons, Van Dienderen.

Voir :

- 367 - 1988 :

— N° 1 : Proposition de loi de M. Klein.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1988-1989

3 MEI 1989

WETSVOORSTEL

**tot invoeging in het Burgerlijk
Wetboek van een artikel 2276ter
betreffende de verjaring van de
aansprakelijkheid van deskundigen
en van hun vordering tot betaling
van hun kosten en ereloon**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER BECKERS

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft onderhavig wetsvoorstel onderzocht tijdens haar vergadering van 26 april 1989.

Dit ontwerp werd besproken in openbare commissie-vergadering.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Mottard.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Bourgeois, Eyskens,
Hermans, Mevr. Merckx-
Van Goey, H. Van Parys.
P.S. HH. Defosset, Eerdeken,
Mayeur, Mottard, Mevr. On-
kelinx.
S.P. H. Beckers, Mevr. De Meyer,
HH. Derycke, Galle.
P.V.V. HH. Berben, De Groot,
Mahieu.
P.R.L. HH. Defraigne, Mundeeler.
P.S.C. HH. Beaufays, Laurent.
V.U. H. Coveliers.
Ecolo/ Mevr. Vogels.
Agalev

B. — Plaatsvervangers :

HH. Bosmans (F.), Bosmans (J.),
Dhoore, Mevr. Kestelyn-Sierens,
HH. Steverlynck, Uyttendaele.
HH. Charlier (G.), Gilles, Henry,
Leroy, Perdieu, Vancrombruggen.
H. Bartholomeeussen, Mevr. Duroi-
Vanhelmont, HH. Peeters, Van der
Sande, Vanvelthoven.
HH. De Croo, Kempinaire, Ver-
berckmoes, Verhofstadt.
HH. Draps, Gol, Klein.
H. Antoine, Mevr. Corbisier-Hagon,
H. Michel (J.).
Mevr. Maes, H. Vervaeke.
HH. Simons, Van Dienderen.

Zie :

- 367 - 1988 :

— N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Klein.

1. — DISCUSSION

L'auteur de la proposition de loi renvoie aux développements, dans lesquels est précisée la ratio legis de l'insertion d'un article 2276ter dans le Code civil.

L'intervenant rappelle que le législateur a limité dans le temps la responsabilité professionnelle de diverses professions intellectuelles et libérales. Cette limitation dans le temps de la responsabilité a souvent pour contrepartie une prescription courte ou très courte pour la rémunération des actes posés par les titulaires de ces professions.

Pareil système équilibré de délais de prescription fait cependant défaut en ce qui concerne les experts, notamment les experts médecins, les experts immobiliers, les experts architectes et ingénieurs, les experts comptables et fiscaux, qui voient leur responsabilité soumise à la prescription trentenaire (art. 2262 du Code civil).

Du point de vue de la sécurité juridique et de l'équité (par exemple, vis-à-vis du conjoint survivant ou des héritiers d'un expert), ce délai de prescription particulièrement long paraît totalement inacceptable, a fortiori quand les experts œuvrent en tant qu'auxiliaires de la justice, de l'administration ou, à la fois, de celle-ci et d'une ou plusieurs parties.

La proposition de loi à l'examen vise dès lors à insérer dans le Code civil un article 2276ter ramenant le délai de prescription à dix ans après l'achèvement de leur mission, ou à cinq ans après le dépôt de leur rapport, si cette mission leur a été confiée en vertu de la loi (article 1er, § 1er).

Dans un souci d'équilibre, le délai pendant lequel les experts peuvent réclamer en justice le paiement de leurs frais et honoraires est limité à cinq ans (article 1er, § 2).

Le membre attire enfin l'attention sur la disposition transitoire contenue dans l'article 2, en vertu de laquelle les nouveaux délais en matière de prescription, prévus par l'article 2276ter du Code civil, ne commenceront à courir qu'à partir de l'entrée en vigueur de la loi.

S'agissant d'une modification fondamentale de la loi, il conviendrait en effet d'éviter qu'elle rétroagisse.

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice approuve sans réserve la ratio legis ainsi que le contenu spécifique de la modification légale proposée.

Un membre demande s'il ne conviendrait pas de mieux préciser la date de prise de cours de la prescription en ce qui concerne l'action des experts en paiement de leurs frais et honoraires (article 1er, § 2), par analogie avec ce qui est prévu pour la décharge de la responsabilité professionnelle (article 1er, § 1er). A défaut d'une précision accrue, des contestations ne sont pas

1. — BESPREKING

De indiener van het wetsvoorstel verwijst naar de toelichting, waarin de ratio legis van de invoeging van een artikel 2276ter in het Burgerlijk Wetboek uitvoerig uit de doeken gedaan wordt.

Spreeker herinnert eraan dat de wetgever de beroepsaansprakelijkheid van diverse intellectuele en vrije beroepen in de tijd heeft beperkt. Tegenover die beperking in de tijd van de aansprakelijkheid staat vaak als compensatie een korte tot zeer korte verjaring voor vorderingen in verband met de vergoeding van de handelingen die door de beoefenaars van voormelde beroepen gesteld worden.

Een dergelijk evenwichtig systeem van verjaringstermijnen ontbreekt evenwel voor de deskundigen, meer bepaald de geneesheren-deskundigen, experten inzake onroerende goederen, architecten- en ingenieurs-experten, accountants en belastingdeskundigen. Voor deze categorieën geldt thans de dertigjarige verjaring (art. 2262 van het Burgerlijk Wetboek) inzake beroepsaansprakelijkheid.

Vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid en de billijkheid (bijvoorbeeld ten aanzien van de langstlevende echtgenoot of de erfgenamen van een deskundige) lijkt deze bijzonder lange verjaringstermijn volstrekt onaanvaardbaar, a fortiori wanneer de deskundigen optreden als helpers van het gerecht, de administratie of tegelijkertijd van de administratie en van een of meer partijen.

Onderhavig wetsvoorstel beoogt derhalve de invoeging van een artikel 2276ter in het Burgerlijk Wetboek, op grond waarvan de verjaringstermijn verkort wordt tot tien jaar na het beëindigen van hun taak of tot vijf jaar na de indiening van hun verslag, indien zij krachtens de wet met de expertise werden belast (artikel 1, § 1).

Om het evenwicht te waarborgen wordt de termijn, tijdens welke de deskundigen de betaling van hun kosten en erelonen in rechte kunnen vorderen, beperkt tot vijf jaar (artikel 1, § 2).

Het lid verwijst tenslotte naar de overgangsbepaling, voorzien in artikel 2 van onderhavig wetsvoorstel, op grond waarvan de nieuwe verjaringstermijnen van artikel 2276ter van het Burgerlijk Wetboek slechts zullen ingaan vanaf de inwerkingtreding van deze wet.

Gelet op het ingrijpend karakter van de wetswijziging, lijkt het immers aangewezen om een terugwerkende kracht van de nieuwe termijnen te voorkomen.

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie is het volledig eens met de ratio legis en de specifieke inhoud van de voorgestelde wetswijziging.

Een lid vraagt of de aanvangsdatum van de verjaringstermijn voor wat de vordering van deskundigen tot betaling van kosten en erelonen betreft (artikel 1, § 2) niet nauwkeuriger dient omschreven te worden, naar analogie met de precieze bepaling van deze aanvangsdatum bij de ontlasting van de beroepsaansprakelijkheid (artikel 1, § 1). Bij ontstentenis hier-

exclues dans la pratique. Certaines expertises peuvent en effet durer plusieurs années et des experts peuvent, le cas échéant, demander des provisions à valoir sur leur état définitif de frais et honoraires. L'action en paiement de ces provisions ne risque-t-elle pas d'être réputée prescrite au moment de la présentation de la facture définitive ?

Un autre membre juge superflu de préciser dans le texte même la date de prise de cours de la prescription prévue à l'article 1er, § 2.

Dans les développements il est en effet indiqué sans équivoque que les délais ne commencent à courir qu'à partir du moment où l'expert a achevé sa mission et lorsque la créance totale est liquide. La prescription d'éventuelles provisions ne peut donc poser aucun problème.

II. — VOTES

Les deux articles ainsi que l'ensemble du projet sont adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,

A. BECKERS

Le Président,

J. MOTTARD

van, zijn betwistingen in de praktijk niet uitgesloten. Bepaalde onderzoeken kunnen immers meerdere jaren in beslag nemen en deskundigen kunnen desgevallend provisies op de definitieve staat van kosten en erelonen vragen. Bestaat het risico niet dat de vordering tot betaling van deze provisies als verjaard wordt beschouwd op het ogenblik dat de eindfactuur wordt voorgelegd ?

Een ander lid acht het overbodig om de aanvangsdatum van de verjaringstermijn, voorzien in artikel 1, § 2, nauwkeuriger te omschrijven in de tekst zelf.

In de toelichting wordt immers uitdrukkelijk gesteld dat de termijnen slechts beginnen te lopen zodra de deskundige zijn opdracht heeft voltooid en de volledige schuldvordering vaststaat. Er kunnen derhalve geen problemen rijzen wat de verjaring van eventuele provisies betreft.

II. — STEMMINGEN

De beide artikelen en het gehele wetsvoorstel worden eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

A. BECKERS

De Voorzitter,

J. MOTTARD